

Raadsinformatiebrief Oekraïne (nr. 2022- 01)

Datum:
14 april 2022

Onderwerp: Update hulp aan vluchtelingen Oekraïne

Ter attentie van: Gemeenteraad

Afzender: College van b en w

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. In Nederland wordt met afschuw gereageerd op deze oorlog en het bijbehorende humanitaire leed. Wij leven mee met het Oekraïense volk en met de inwoners van Rusland die deze oorlog ook niet wilden. Ruim 4,2 miljoen mensen uit de Oekraïne zijn op de vlucht voor het geweld. Een grote groep vluchtelingen reist inmiddels naar en in ons land. Elke Veiligheidsregio heeft de opdracht om 2000 vluchtelingen op te vangen. Ook in de gemeente Barneveld leveren we een bijdrage aan die opgave. In deze raadsbrief informeren we u over onze inspanningen om hulp te bieden aan deze mensen. De informatie is ook een antwoord op de vragen die de fracties van Pro'98 en Burger Initiatief enige tijd geleden hebben gesteld in het kader van Artikel 42.

Naar elkaar omkijken

In de gemeente Barneveld leven veel inwoners en organisaties mee. We zien opvang door particulieren en kerken, steunbetuigingen, inzamelingsacties en het aanbieden van goederen en diensten. Naast particulieren die bijvoorbeeld fietsen of speelgoed doneren, is de winkel in Barneveld en De Glind waar Oekraïners gratis kleding en andere zaken kunnen krijgen, daar een mooi voorbeeld van. Wij vinden alle initiatieven hartverwarmend. Het tekent onze hechte samenleving, waar men naar elkaar omkijkt. Als gemeente proberen we iedereen met vragen zo goed mogelijk verder te helpen en partijen met elkaar in contact te brengen.

Coördinatieteam Oekraïne

In onze gemeentelijke organisatie hebben wij een 'Coördinatieteam Oekraïne' samengesteld. Deze ambtelijke projectgroep bestaat uit enkele medewerkers vanuit diverse disciplines van de organisatie (Sociaal domein, Ruimtelijke ordening, Veiligheid, Burgerzaken en Communicatie). Er wordt door hen en vele andere collega's voor en achter de schermen hard gewerkt om de vluchtelingen goede opvang en veiligheid te bieden en de kans voor hen om beetje bij beetje het leven weer op te pakken. De gemeentelijke organisatie staat onder druk; de werkzaamheden komen bovenop de geplande werkzaamheden, die vaak ook door moeten gaan.

Opvang

Al enkele weken worden een kleine 100 vluchtelingen opgevangen in groepsaccommodatie Corazon in De Glind, in eerste instantie voor een half jaar. Sinds deze week is daar Huize de Parel aan de Hunnenweg 69 in Voorthuizen bij gekomen. Deze accommodatie is gereed voor de opvang van 30 tot 35 vluchtelingen. Inmiddels hebben de eerste negen vluchtelingen hier hun intrek genomen. De bedoeling is, dat deze locatie tot 1 oktober in gebruik is voor de opvang. Dat geldt ook voor de opvanglocatie in De Glind. Daarna wordt opnieuw bekeken hoe de situatie is en wat er nog nodig is. De verwachting is bovendien dat de opgave voor elke Veiligheidsregio nog wordt verhoogd. Op dit moment heeft elke Veiligheidsregio de opdracht om 2000 vluchtelingen onder te brengen. De kans is groot, dat deze opgave binnenkort met 1000 verhoogd wordt naar 3000. Dat houdt ook voor Barneveld in, dat we voor nog meer Oekraïense vluchtelingen opvang moeten regelen.

Bewoning voor langere tijd

Ondertussen onderzoeken we locaties die kansrijk zijn voor tijdelijke bewoning voor langere tijd. We bezinnen ons daarbij ook op flexibele opvanglocatie(s) binnen onze gemeente ten behoeve van een aantal doelgroepen. In eerste instantie ligt onze focus daarbij nu op de vluchtelingen uit de Oekraïne. Er zijn nog geen plekken of woningen vastgelegd. Zodra de gesprekken hierover zijn afgerond en afspraken zijn gemaakt, komen we hierop terug.

Private (particuliere) opvang

In kerkelijk centrum Rehoboth aan de Gasthuisstraat in Barneveld is er een private opvanglocatie. Veertig vluchtelingen vonden daar de afgelopen tijd onderdak. Sinds deze week zijn zij allen ondergebracht bij gezinnen. Daarnaast zien we dat er inwoners zijn die particulier vluchtelingen willen opvangen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven dat gemeenten dit het best kunnen laten lopen via het door hen gefinancierde consortium Vluchtelingenwerk/Leger des Heils/Rode Kruis en de organisatie Takecarebnb. Deze organisaties doen de inventarisatie en de screening van de geboden opvangplekken. Bovendien verzorgen zij de matching van de beschikbare opvangplekken en de vraag die er is. Wij volgen de lijn van het Rijk. Dat is dus de reden dat wij mensen die bij ons een opvangplek aanbieden, doorverwijzen naar deze landelijke organisaties.

Onderwijs

Op het Johannes Fontanus College in Barneveld krijgen Oekraïense kinderen van 12 tot 18 jaar elke doordeweekse ochtend les in de Internationale Schakel Klas. De lessen worden in het Nederlands gegeven en vertaald met behulp van een tolk. Een groot deel van de groep volgt op wisselende tijden ook nog digitaal onderwijs op hun eigen school in Oekraïne. Het vraagt dus maatwerk om alle lessen zo in te plannen dat deze jongeren zowel hun Oekraïense lessen, als het Nederlandse programma kunnen volgen. Tot aan de meivakantie verzorgen de leerlingen van de HAVO3 en -4 klassen 's middags af en toe een activiteit voor de Oekraïense leerlingen. U kunt dan denken aan een voetbaltoernooi, picknick, op school Nederlandse lekkernijen proeven, enz. Soms ondersteunen de ouders van deze HAVO-leerlingen hierin.

Primair onderwijs (basisonderwijs)

Op 20 april maken de Oekraïense kinderen in de basisschoolleeftijd kennis met elkaar en hun leerkrachten in scholencomplex Norschoten aan de Lange Voren 90 in Barneveld. Direct na de meivakantie volgen de kinderen hier van maandag tot en met vrijdag 's morgens onderwijs. Aansluitend lunchen zij op school met elkaar. Daarna volgen er mogelijk nog sport- en spelactiviteiten. Dit laatste onderdeel wordt op dit moment verder uitgewerkt. De kinderen krijgen Nederlandse les, Oekraïense les en andere schoolactiviteiten, waaronder expressie.

Leefgeld

Vluchtelingen die verblijven bij particulieren kunnen via www.barneveld.nl/leefgeld leefgeld aanvragen. Op de genoemde webpagina staat meer informatie en een digitaal inschrijfformulier. We vragen de particuliere gastgezinnen om te helpen bij het invullen van het digitale formulier. Ook Vluchtelingenwerk Barneveld kan helpen met het invullen. Het formulier is nu beschikbaar in het Nederlands en volgt ook zo snel mogelijk in het Engels. Vluchtelingen die nog geen werkende Nederlandse bankrekening hebben, ontvangen het leefgeld per gezin op een prepaid pinkaart.

Bedragen leefgeld vluchtelingen bij particulieren

Het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen die bij particulieren worden opgevangen, is 260 euro per maand per persoon. Daarvan is 205 euro voor eten en drinken. De resterende 55 euro is voor kleding en andere persoonlijke uitgaven. Hieronder valt ook persoonlijk vervoer. Zij krijgen daarbij nog een extra bedrag (wooncomponent) van 215 euro per volwassene (en 55 euro voor een minderjarige). Hiermee kunnen zij bijdragen in de kosten die het gastgezin maakt. Gastgezinnen kunnen zelf geen vergoeding aanvragen.

Vluchtelingen op de gemeentelijke opvanglocaties

Voor vluchtelingen die op dit moment verblijven in één van de beide gemeentelijke opvanglocaties wordt het aanvragen van leefgeld geregeld via de betreffende opvanglocaties. Deze vluchtelingen ontvangen maandelijks alleen het bedrag van 55 euro voor kleding en andere persoonlijke uitgaven, zoals persoonlijk vervoer. Eten en drinken wordt namelijk al in de gemeentelijke opvanglocatie zelf verzorgd.

Inschrijven bij de gemeente

Vluchtelingen uit Oekraïne moeten binnen vijf dagen na aankomst een afspraak maken bij de gemeente om zich in te laten schrijven in de Basisregistratie Personen. Door drukte kan het langer duren dan mensen willen, voordat de afspraak plaatsvindt. Het inschrijven is namelijk tijdrovend. Vaak bevatten de papieren van de vluchtelingen bepaalde gegevens niet, die in Nederland wettelijk verplicht zijn om in te schrijven. Het vraagt extra tijd om deze informatie dan toch te achterhalen. De verwachting is, dat er eind volgende week circa 100 personen zijn ingeschreven.

Werk

Volgens het UWV hebben landelijk ruim 900 Oekraïners een baan in Nederland gevonden. Oekraïense vluchtelingen mogen sinds 1 april 2022 vrij werken in Nederland. Met deze maatregel geeft de Nederlandse overheid invulling aan de 'Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming'. Hierin staan maatregelen die de lidstaten van de Europese Unie moeten nemen om de vluchtelingen uit Oekraïne de bescherming en mogelijkheden te bieden die zij nu nodig hebben. Volgens de richtlijn mogen deze vluchtelingen in loondienst werken en ook als zelfstandige.

Vrije tijd

Voor de kinderen/jongeren uit de Oekraïne wordt er een vrije tijdsprogramma ontwikkeld. Be Active & Creative is in gesprek met verschillende verenigingen en organisaties die hierin iets kunnen betekenen. De sport- en spelbus wordt ook ingezet om de jongeren te vermaken. Bij Welzijn Barneveld is er iedere woensdagochtend een inloop waar Oekraïense vluchtelingen elkaar kunnen ontmoeten. De eerste keer kwamen hier al meer dan 50 personen op af.

Opvang als wettelijke taak

De toestroom van ontheemden uit de Oekraïne is inmiddels zo hoog dat de regering per 1 april 2022 heeft besloten om noodrecht in te zetten. Hiervoor zijn de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking geactiveerd. Hierdoor wordt het regelen van opvang voor ontheemden vanuit de Oekraïne een wettelijke taak voor de burgemeesters. Deze taak werd tot 1 april op vrijwillige basis opgepakt.

Financiën

In een kamerbrief van het ministerie van J en V van enkele weken geleden staat, dat reële compensatie van de extra kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen het uitgangspunt is. Gemeenten mogen er als gevolg van de opvang van ontheemden uit Oekraïne niet slechter voor komen te staan dan daarvoor. Het Rijk zet in eerste instantie in op een normbedrag per gerealiseerde opvangplek van 700 euro per week. De (uitvoering van de) regeling wordt in overleg met de VNG en gemeenten verder ingericht. Daarnaast worden er nog afspraken gemaakt over bijkomende kosten op andere terreinen (denk hierbij bijvoorbeeld aan gemeentelijke zorgkosten).

Coördinatie in de regio

De coördinatie in de regio ligt in handen van de Veiligheidsregio Gelderland-Midden. In het Veiligheidsberaad (alle voorzitters van de Veiligheidsregio's) worden afspraken gemaakt met het Rijk over landelijke coördinatie. De veiligheidsregio gebruikt de crisisorganisatie om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op de gevolgen van de oorlog. Bijvoorbeeld op het gebied van coördinatie en interne organisatie, communicatie en de informatievoorziening. Vanuit GHOR wordt georganiseerd dat zij eerste medische triage kunnen verrichten. Er is een regionale werkgroep die zich voor de langere termijn richt op de coördinatie van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Overleg met belangrijke partners

Wij hebben overleg met onze maatschappelijke partners die iets kunnen betekenen in het welzijn van en de verbinding met mensen die op de vlucht zijn en in onze gemeente terecht komen. Zo zijn de lijnen kort met bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk en Welzijn Barneveld. Deze laatste vervult ook een rol in het samenbrengen van vraag en aanbod van particulieren, als het gaat om hulp, goederen, enzovoort. Ook is er nauw contact met de locatiemanager van de twee gemeentelijke opvanglocaties. Wij hebben ook met vertegenwoordigers van kerken om de tafel gezeten. Dat resulteerde in het uitwisselen van informatie en in sommige gevallen het aansluiten bij of ondersteunen van elkaars initiatieven.

Communicatie

Vanuit de regionale crisisorganisatie krijgt de burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten, ondersteund door het projectteam vanuit de veiligheidsregio. Op onze website is een pagina aangemaakt met informatie over Oekraïne: www.barneveld.nl/oekraïne. We actualiseren deze voortdurend en vullen de informatie steeds aan. Via social media en het gemeentenieuws in de Barneveldse Krant communiceren wij wekelijks de actuele stand van zaken over onderwerpen zoals onderwijs, leefgeld, inschrijven enzovoorts. Omwonenden van de opvanglocaties hebben een brief ontvangen om de komst van de Oekraïense vluchtelingen in hun buurt aan te kondigen. Ook hebben wij een speciaal e-mailadres, waar mensen terecht kunnen met vragen: oekraïne@barneveld.nl. Wij vinden het belangrijk om als college regelmatig ons gezicht te laten zien bij initiatieven of bij de grotere opvanglocaties. We willen laten blijken dat we met de Oekraïense bevolking meeleven. Tegelijkertijd begrijpen we dat zij ook tijd en ruimte nodig hebben om te wennen aan hun nieuwe situatie. We wegen onze bezoeken daarom zorgvuldig af.

Als u als raadslid vragen heeft, kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Ten slotte

De situatie in Oekraïne verandert met regelmaat. Daarmee verandert ook de situatie in Nederland en onze gemeente. Regels en afspraken op Europees en landelijk niveau zijn soms nog niet volledig duidelijk en ontwikkelingen gaan hard. We proberen hier zo flexibel mogelijk mee om te gaan. We zullen u en onze inwoners steeds en zo spoedig mogelijk op de hoogte houden. Voor nu rest ons nog eens te benadrukken dat de

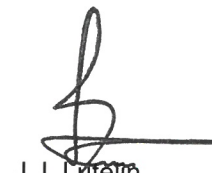
gemeente
Barneveld

betrokkenheid van onze inwoners met de Oekraïners hartverwarmend is. We blijven als gemeente en organisatie onverminderd in de weer om hulp aan de Oekraïense vluchtelingen te organiseren en te stroomlijnen

Met vriendelijke groet,

W. Wieringa
Gemeentesecretaris

J.J. Luteijn
Burgemeester